

בעזרה ש"ת

ספר

עצתו
אמונה

אדיש

פרשת וילך - ר"ה

השע"ט

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:

www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 191-914-442

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

דער הייליגער רבי איז אונז מחזק צו טון וואס מיר קענען און קיינמאל נישט אויפגעבן; דער עיקר איז 'מִבְּטָן שְׂאוֹל שְׂנֵעָתִי'; נייע מחזור פון 'תלמוד ירושלמי - דף ליום'; די געשמאקע לעבן וואס מען האט אז מען לערנט אויפן 'סדר דרך הלימוד'.

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת עקב, י"ז מנחם אב, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר ווייסן פונעם הייליגן רבי'ן; דער רבי לאזט אונז נישט פאלן, דער רבי שטארקט אונז מיר זאלן נישט אויפגעבן ווען מיר זעען ווי עס גייען אריבער כמה וכמה שנים און מען דערזעט זיך נאך זייער ווייט פון יעדע שייכות צו די קדושה, נאר מיר זאלן ווייטער פראבירן אריין צו כאפן וואס מיר קענען.

דער הייליגער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, שב): "דער עיקר איז 'מִבְּטָן שְׂאוֹל שְׂנֵעָתִי'"; דאס וואס שטייט ביי יונה הנביא (יונה ב, ג) ווי ער האט געשריגן צום אייבערשטן ווען די פיש האט אים איינגעשלינגען, אזוי אויך ווען מען שפירט ווי מען איז איינגעשלינגען ביים יצר הרע, מען פאלט אראפ אין שלעכטע מעשים זאל מען שרייען צום אייבערשטן: "רבונו של עולם, האב אויף מיר רחמנות; העלף מיר! איך וויל זיין אן ערליכער איד".

די וואך פרייטאג זענען מיר מסיים גאנץ ירושלמי און דעם קומענדיגן שבת הייבן מיר אן נאכאמאל א מחזור צו לערנען יעדן טאג א דף ירושלמי, כאפ זיך מיט מיטן סדר הלימוד צו לערנען יעדן טאג א בלאט ירושלמי; מיטן אייבערשטנס הילף וועל איך פארלערנען יעדן אינדערפרי א בלאט ירושלמי גלייך נאכן פארלערנען דעם דף בבלי.

וואס זאל איך דיר זאגן טייערער ליבער ברודער, אז מען פאלגט דעם רבי'ן און מען לערנט אויפן סדר דרך הלימוד, יעדן טאג אביסל מקרא, משנה, בבלי, ירושלמי, תופסתא, רמב"ם, טור, שלחן ערוך, זוהר הקדוש ותיקונים, מדרש רבה ותנחומא - איז מען זוכה צו שפאצירן אין די תורה לארכה ולרחבה און דער לעבן איז גאר אנדערש.

זיי געזונט און שטארק.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

ארויסהעלפן מיטן נייעם בנין אין אומאן.

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת עקב, י"ח מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן לכבוד מיינע טייערע תלמידים שיחיו.

איך בעט אייך זייער: "העלפט מיר ענדיגן דעם בנין אין אומאן"; איך בעט זייער ווער עס קען זאל מיר העלפן בויען דעם בנין אז מיר זאלן שוין קענען זיין דארט אויף היי יאר ראש השנה הבא עלינו לטובה.

ווער עס קען ארויס העלפן אפילו מיט בארגן געלט - תבוא עליו ברכה. דער אייבערשטער וואס האט מיר געהאלפן ביז יעצט וועט מיר ווייטער העלפן איך זאל נישט אונטערברעכן, נאר ווייטער האבן כח ממשיך צו זיין מיט אלעס. הצלחה רבה.

א כתיבה וחתימה טובה.

...

די פילע שאדן וואס עצבות און מרה שחורה ברענגט; זיך פרייען אז מיר האבן דעם הייליגן רבי'ן; די געשמאקע עצות פונעם הייליגן רבי'ן; מתפלל זיין פאר די ווייטערדיגע הצלחה פון די מוסדות און פאר די נייע בנין אין אומאן.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת עקב, י"ט מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר

אלע פראבלעמען וואס מענטשן האבן נעמט זיך פון עצבות און מרה שחורה; עצבות פארמאכט די מח מען זאל נישט קענען טראכטן פונעם אייבערשטן, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): "מה שְׁהָעוֹלָם רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְאֵינָם מִתְקַרְבִּים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא רַק מִחֻמַּת שְׂאִין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת, וְאֵינָם מִיִּשְׁבִּין עִצְמוֹן", פארוואס זענען מענטשן אזוי געפאלן ביי זיך און זענען נישט נאנט צום אייבערשטן? ווייל מען האט נישט קיין ישוב הדעת - מען טראכט נישט פון תכלית; זאגט אבער דער רבי, ווי אזוי קען מען זוכה זיין צו ישוב הדעת, און צו א קלארע מח צו וויסן וואס מען האט צו טון אויף דער וועלט? "אף דע, שְׁעַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה אֵי אֶפְשָׁר לְהִנְהִיג אֶת הַמַּחַ כְּרָצוֹנוֹ, וְעַל בֶּן קָשָׁה לֹא לְיִשָּׁב דַּעְתּוֹ. רַק עַל יְדֵי הַשְׂמִיחָה יוּכַל לְהִנְהִיג הַמַּחַ כְּרָצוֹנוֹ, וְיוּכַל לְיִשָּׁב דַּעְתּוֹ; כִּי שְׂמִיחָה הוּא עוֹלָם הַחַרוּת, בְּכַחֲיַנֵּת: "כִּי בְשִׂמְחָה תֵצְאוּ", שְׁעַל יְדֵי שְׂמִיחָה נַעֲשִׂין בֶּן חוּרִין, וְיוֹצֵאִין מִן הַגְּלוּת", אז א מענטש איז בשמחה איז ער א פרייער מענטש און

דער מח איז אים נישט מצומצם, אזוי קומט מען צו ישוב הדעת און מען ווערט אן ערליכער איד.

מיר האבן מיט וואס צו זיין פרייליך אז מיר האבן אזא רבי; דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן קעז): "רְאוּי לָכֶם לְשֹׁמֵחַ בִּי, מֵה שְׂזָכִיתֶם שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַבִּי כְּזֶה", איר דארפט זיך זייער פרייען אז איך בין ענקער רבי; נאך האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תג): "וּמִי שְׂזָכָה לְהָיוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשֹׁמֵחַ מְאֹד מְאֹד", ווער עס איז געווען ביי מיר אויף ראש השנה, דארף זיך זייער פרייען א גאנץ יאר; ברוך השם מיר פארן שוין צום רבי'ן אויף ראש השנה, און מיר האבן אויך זוכה געווען צו זיין ביים רבי'ן אויף ראש השנה, דארפן מיר זיין זייער פרייליך.

א רחמנות אויף די מענטשן וואס ווייסן נישט פון רבינ'ס עצות; א רחמנות אויף דעם מענטש וואס ווייסט נישט און טראכט נישט וואס וועט זיין ביים סוף, עס קומט א טאג וואס מען לאזט אלעס איבער, אלע חברים'לעך אלע שמועס'עלעך - אלעס ענדיגט זיך און מען דארף צוריק גיין צום אייבערשטן, דעמאלט וועט מען אפיר נעמען אלע פרקים משניות און דפים גמרא וואס מען האט אריין געכאפט יעדן טאג, אוי וועט דאס זיין חשוב, אבער דעמאלט וועט שוין זיין אביסעלע שפעט.

וואויל איז דעם מענטש וואס האט געפאלגט דעם רבי'ן און יעדן טאג געגעסן פרקים משניות און געטרינקען אביסל תהילים (שיחות הר"ן, סימן כג).

זיי מתפלל פאר מיר איך זאל האבן כח ווייטער ממשיך זיין מיט די ישיבה, תלמוד תורה און מיידל שולע. יעצט ענדיגן מיר צען יאר ישיבה; צען יאר זיצן מיט בחורים פון אינדערפרי ביז אויף דער נאכט איינער אליין. ווען איך האב נישט קיין כח טראכט איך פון מוהרא"ש - דאס געבט מיר כח ווייטער אנצוגיין.

איך דארף יעצט ענדיגן דעם בנין אין אומאן, איך ווייס נישט ווי אזוי איך וועל דאס קענען ענדיגן בויען. ווען איך קוק אויף צוריק וואונדערט מיר ווי אזוי מיר האבן געקענט אנקומען ביז אהער (זע די בילדער וואס איך שיק דיר כסדר), דאס איז נאר דער אייבערשטער וואס העלפט אונז און אין זכות וואס איך האב משמש געווען מוהרא"ש די פאר יאר העלפט מיר דער אייבערשטער ווייטער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.

א כתיבה וחתמה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

אכטונג געבן ארויסצוהעלפן אין שטוב; זיך אומקוקן אויף די ווייב און קינדער און זיך אפגעבן מיט די חינוך הבנים והבנות.

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת עקב, כ' מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר.

איך בעט דיר זייער זאלסט העלפן דיין ווייב; זי איז איבערגעשטרענגט מיט די קינדער.

זוך נישט קיין תירוצים ארויס צו לויפן פון שטוב; דער אייבערשטער האט דיר געהאלפן דו האסט חתונה געהאט, פארוואס זאלסטו זיך זוכן צו אנטלויפן מיט חברים? ! געב א קוק, ווער זענען דייענע חברים? מענטשן וואס האבן נישט קיין שטוב, זיי האבן נישט קיין געפיל צו זייער אייגענע ווייב און קינדער, דערפאר זוכן זיי זיך יעדע נאכט וואו צו פארברענגען - אבי נישט צו זיין אין שטוב. דו ביסט דאך מער פון זיי, גיי ענדערש אהיים.

איך האף אז דו וועסט אהיים גיין צו דיין ווייב און קינדער ווי איידער פארברענגען מיט כלומר'ישע חברים; געב א קוק וויפיל מאל דו האסט שוין געטוישט חברים, יעדע יאר האסטו אנדערע חברים, צום סוף ווען זיי דארפן דיר נישט לאזן זיי דיר אפ; זיי לאכן פון דיר און רעדן אויף דיר אלע שלעכטס.

איך בעט דיר תלמידי היקר ... נרו יאיר, אז דו ביסט מקורב געווארן אין היכל הקודש, זאלסטו פאלגן וואס מוהרא"ש האט אונז שטענדיג אנגעזאגט, מיר זאלן געדענקען אז א מענטש איז איינער אליינס און ער האט נישט קיינעם אויף דער וועלט, די איינציגסטע זאך וואס מען נעמט מיט - איז חינוך הבנים והבנות; אויפציען קינדער זיי זאלן ליב האבן אידישקייט, זיי זאלן ליב האבן טאטע מאמע - אזוי וועלן זיי אויפואקסן געזונט.

איך בעט דיר נאכאמאל, אויב דו קענסט מיר העלפן מיטן בנין אין אומאן אז מיר זאלן קענען זיין דעם ראש השנה אינעם נייעם בנין.

איך האף אז דו וועסט מיר העלפן דאווענען פארן עמוד; היי יאר וועל איך אס ירצה ה' דאווענען שחרית און מוסף.

דער אייבערשטער זאל אננעמען אונזערע תפילות, מיר זאלן זוכה זיין צו א כתיבה וחתימה טובה.

...

דורך פאלגן דעם רבי'ן איז מען זוכה צו זיין אן ערליכער איד; אז מען לעבט מיט א צדיק איז גרינגער צו זיין אן ערליכער איד; די דריי הנהגות וואס הרה"ק מבעלזא זי"ע האט אנגעזאגט פאר מוהרא"ש זכרוננו לברכה.

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת עקב, כ"א מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר זענען מקורב צום רבי'ן; דער רבי זאגט (חיי מוהר"ן, סימן שלב): "איך בין א טייך וואס רייניגט פון אלע שמוציגע פלעקן", דער רבי וואשט אונז אפ פון אונזערע פלעקן און רייניגט אונז פון אונזערע עבירות.

אז מען פאלגט דעם רבי'ן איז מען זוכה צו ווערן אן ערליכער איד, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנח): "מיט יעדע שיחה וואס איך שמועס מיט ענק, קענט איר זוכה זיין צו זיין אן ערליכע איד, נישט סתם אן ערליכע איד נאר אן ערליכע איד אזוי ווי איך מייך אן ערליכע איד".

אז מען לעבט מיט א צדיק איז אלעס גרינגער; חכמינו הקדושים זאגן (ברכות לג): אויפן פסוק (דברים י, יב): "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מַה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמֶּךָ, כִּי אִם לִיְרָאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, לְלַכֵּת בְּכָל דְרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ, וְלִעֲבֹד אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ", - משה רבינו זאגט פאר כלל ישראל: "וואס בעט שוין דער אייבערשטער פון אייך, נאר צו האבן יראת שמים", פרעגן חז"ל: "אָטוּ יִרְאֵת שָׁמַיִם מִלְתָּא זוּטְרָתָא הִיא", יראת שמים איז עפעס א קלייניקייט, אז דו זאגסט: "וואס בעט שוין דער אייבערשטער, נאר צו האבן יראת שמים?! " ענטפערט די גמרא: "אִין, לְגַבֵּי מִשָּׁה מִלְתָּא זוּטְרָתָא הִיא", פאר משה רבינו איז יראת שמים א קלייניקייט; פרעגט דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו (עיין דגל מחנה אפרים פרשת תצוה, בתחילת הפרשה) אז למעשה רעדט דאך משה רבינו צו כלל ישראל, איז דאך ווייטער שווער די קשיא, איז דען יראת שמים א קלייניקייט, אז ער זאגט: "וואס בעט שוין דער אייבערשטער פון אייך נאר צו האבן יראת שמים?! " נאר זאגט דער הייליגער בעל שם טוב זי"ע פשוט אזוי, "לְגַבֵּי מִשָּׁה", אז מען גייט צו א צדיק, מען איז דבוק אין משה רבינו, "מִלְתָּא זוּטְרָתָא הִיא", דעמאלט איז יראת שמים א קלייניקייט, ווייל דער צדיק ברענגט צו זיינע מענטשן צו זיין מדריגה.

געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר האבן די מתנה, דער רבי ברענגט אונז צו צו די גרויסע מדריגות פון פריערדיגע צדיקים; דער רבי נעמט פשוט'ע מענטשן ווי מיר זענען און מאכט אונז רעדן צום אייבערשטן; דער רבי מאכט מיר זאלן לעבן מיט אמונה און זיין דבוק צום אייבערשטן. ווען מען רעדט צום אייבערשטן ווערט אויפגעבויעט די אמונה, מען הייבט אן שפירן אז דער אייבערשטער איז ביי מיר, דאס ברענגט יראת

שמים, אז אפילו מען איז איינער אליין איז מען אויך אפגעהיטן פון עבירות, דורכדעם וואס מען שפירט דעם אייבערשטן שטענדיג מיט זיך; דארפן מיר דאך זייער פרייליך זיין אז מיר האבן אזא רבי, אז מיר ווייסן פון אזא גרויסע ליכטיגקייט.

היינט איז דער יארצייט פון הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זכותו יגן עלינו; מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דערציילט (רגעי מוהרא"ש, סעיף קטן י) אז פאר זיין בר מצוה האט אים זיין מאמע עליה השלום גענומען צום בעלזא'ער רב נעמען א ברכה, ער האט געבענטשט מוהרא"ש און אים אנגעזאגט דריי זאכן: א - ער זאל נישט רעדן מיט די תפילין; ב - ער זאל זיך נישט ארום דרייען ביים דאווענען; ג - ער זאל זייער אכטונג געבן אויף א גוף נקי (ער האט אים געזאגט בזה הלשון: "ווען מען רייניגט זיך דארף מען נוצן אסאך פאפיר"; ער האט איבער געזאגט אפאר מאל "אסאך פאפיר"), און ער האט אויסגעפירט: "אויב דו וועסט דאס מקיים זיין וועסטו אויסוואקסן א גדול בישראל".

דער אייבערשטער זאל אונז העלפן בזכות די הייליגע צדיקים וואס האבן זיך מוסר נפש געווען פארן אייבערשטן אז מיר זאלן האבן שפע ברכה והצלחה.
א כתיבה וחתימה טובה.

...

אכטונג געבן צו זיין זייער פרייליך שבת און זען מיט אלע כחות נישט צו ווערן אריינגעדרייט אין א קריגעריי מיט די ווייב; זיין א ותרון אין שטוב; דורך אמונה און רעדן מיטן אייבערשטן איז מען א רואיגער מענטש אן קיין שולד געפילן.

בעזרת ה' יתברך - עש"ק פ' עקב - מברכים אלול, כ"ב מנחם-אב, שנת תשע"ח
לפ"ק
לכבוד ... נרו יאיר.

דער וואך שבת איז זייער א גרויסער שבת: "שבת מברכים אלול"; דעם שבת בענטשט מען ראש חודש אלול, דארף מען זיין זייער פרייליך שבת און פרייליך מאכן די ווייב און קינדער.

דער יצר הרע זוכט נאר ווי ער קען אנמאכן א קריגעריי צווישן מאן און ווייב, דורכדעם וויל ער צונעמען דעם מח פון מאן און ווייב; ער ווייסט אז איינמאל ער קילט אפ די ליבשאפט פון איינעם צום צווייטן קען ער גרינגער אראפ ווארפן דעם מענטש אין עבירות, ממילא זוכט ער מיט אלע וועגן ווי אזוי ער קען חרוב מאכן די ליבשאפט צווישן מאן און ווייב, דערפאר איז ביים רבי'ן געווען א יסוד היסודות שלום בית, ווייל

אז מען האט שלום בית האט דער מענטש א שמירה עליונה, ער איז אפגעהיטן פון אלעם שלעכטס.

דעריבער בעט איך דיר מיין ליבער טייערער הארציגער חבר: בעט איבער דיין ווייב; זוך אין איר א גוטע נקודה, געב נאך אין שטוב און זיי א וותרן. דארפסט נישט אלעמאל אויספירן און עס מוז נישט אלץ גיין ווי דו טראכסט. דאס לעבן מיט די ווייב איז א שותפות, זי מעג אויך האבן א מיינונג, עס מוז נישט זיין נאר ווי דו טראכסט און ווילסט. אז דו וועסט זיך אזוי פירן וועט דיר גוט זיין.

דורכדעם וואס דו וועסט רעדן צום אייבערשטן וועט זיך דיר אויפבויען דיין אמונה, און ווען א מענטש לעבט מיט אמונה האט ער א רואיגע לעבן; מען באשולדיגט זיך נישט אויף יעדע זאך און מען טראכט נישט צוריק א גאנצן צייט: 'איך האב געדארפט אזוי טון'; 'איך האב געדארפט אזוי רעדן'; נאר מען איז רואיג וואוסענדיג אז אלעס איז פונעם אייבערשטן, עס איז נישט דא קיין טבע, מקרה און מזל.

אן אמונה איז מען פול מיט חרטה געפילן; מען עסט זיך אויף כסדר טראכטנדיג: 'פארוואס האב איך אזוי געטון?' עס ווערט געברענגט בשם חכמינו זכרונם לברכה (עיין ראשית חכמה שער היראה, פרק א): "רְשָׁעִים מְלֵאִים תְּחַטְּאוּ", זאגט דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו (בעל שם טוב על התורה פרשת עקב, סימן ט) אז דער פשט איז נישט אז זיי האבן חרטה אויף זייערע שלעכטע מעשים ברוחניות, ווייל אז זיי האבן חרטה און טוען תשובה אויף זייערע עבירות זענען זיי דאך נישט קיין רשעים, נאר דער פשט איז אז זיי זענען אלץ פול מיט חרטות אויף זייערע גשמיות'דיגע געברויכן, זיי לעבן נישט מיט קיין אמונה, דערפאר עסן זיי זיך שטענדיג אויף: 'איך וואלט געדארפט אזוי טון'; 'א שאד איך האב אזוי געטון'; אלץ האבן זיי חרטה, אבער ווען א מענטש גלייבט אז אלעס איז דער אייבערשטער, דאן טראכט ער נישט צוריק: 'איך וואלט געדארפט אזוי טון'; 'א שאד איך האב נישט אזוי געטון'; ווייל ער ווייסט אז אזוי האט געדארפט זיין.

איך האף אז דו וועסט אריין נעמען מינע דיבורים וואס איך שרייב דיר, דעמאלט וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

א גוט שבת.

איך שיק דיר בילדער פון אומאן דו זאלסט זען ווי פלייסיג מען ארבעט צו ענדיגן דעם בנין אויף ראש השנה הבא עלינו לטובה.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

שאלות ותשובות

תיקון הכללי איז אויך פאר פרויען?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א יישר כח פאר אלע שיעורים און בריוו. איך האב געוואלט פרעגן אויב דאס זאגן "תיקון הכללי"

איז נאר פאר מענער, אדער איז עס אויך פאר פרויען צו זאגן?

יישר כח, חיים

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת עקב, י"ח מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד חיים נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער הייליגער רבי האט אונז געגעבן דעם "תיקון הכללי"; דאס איז א תיקון פאר יעדן איינעם - סיי פאר מענער סיי פאר פרויען - אויף אלע עבירות בכלליות. יעדע עבירה האט זיין ספעציעלע תיקון ווי אזוי מען איז דאס מתקן, אבער דער תיקון הכללי איז כלול פון אלע תיקונים.

א מענטש וואס וויל פאררעכטן וואס ער האט פוגם געווען זאל זאגן דעם "תיקון הכללי", די צען קאפיטלעך תהילים וואס דער הייליגער רבי האט מתקן געווען (קאפיטל ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ).

דער רבי האט געזאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רה) אז ווער עס זאגט די צען קאפיטלעך תהילים דארף גארנישט זארגן, ווייל אז מען זאגט די צען קאפיטלעך פאררעכט מען אלסדינג.

דער רבי האט דערציילט (שיחות הר"ן, סימן קמא) אז אסאך צדיקים האבן געוואלט משיג זיין דעם תיקון, אבער זיי האבן עס נישט געקענט משיג זיין; א טייל זענען אוועק פון דער וועלט פאר זיי האבן בכלל געקענט דערגיין דעם תיקון, און א טייל צדיקים האבן יא אנגעהויבן משיג צו זיין דעם תיקון, אבער זיי זענען נפטר געווארן אינמיטן, אבער מיר האט דער אייבערשטער געהאלפן אז איך האב געקענט דערגיין דעם תיקון.

נאך האט דער רבי געזאגט (שם): "איר וועט זען אן אינטערסאנטע זאך; צען קאפיטל תהילים צו זאגן איז בכלל נישט קיין שווערע זאך, דאך, וויבאלד איך האב דאס

געהייסן זאגן וועט דאס אנקומען זייער שווער צו זאגן"; ובעוונותינו הרבים איז עס מקיים געווארן אז רוב וועלט זאגט דאס נישט, צוליב די מחלוקת וואס עס איז דא אויפן רבי'ן, עיין שם.

וואויל איז דעם וואס פאלגט דעם רבי'ן בתמימות ופשיטות, דורכדעם וועט ער זוכה זיין צו פאררעכטן אלעס וואס ער דארף פאררעכטן, און ער וועט זוכה זיין צו פרנסה און צו אלע ישועות, אזוי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט) אז דער "תיקון הכללי" איז מסוגל פאר פרנסה און פאר אלע ישועות.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.
א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

מעג מען לערנען דף היומי?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך פלעג אסאך הערן אייערע שמועסן און שיעורים, איך האב זייער הנאה געהאט און זיך געלערנט אסאך גוטע זאכן, ביז ווען איך האב געהערט איין זאך וואס האט מיר זייער געשטערט, ווען איר האט געזאגט ביי א שיעור פאר סאטמארע אינגעלייט אז היינט מעג מען שוין לערנען "דף היומי".

איך מיינ אז אפילו אויב איר האלט אז מ'מעג עס לערנען, טאר מען דאס אבער נישט זאגן פאר סאטמארע אינגעלייט וואס זיי האט מען אנדערש געלערנט, נאכדערצו צו זאגן אז דער סאטמארער רבי זי"ע וואלט היינט אויך שוין געלאזט דאס לערנען, וואס דאס איז שוין א חוצפה צו זאגן.

עס איז קלאר אז אויך דא אין אמעריקע האט דער סאטמארער רבי זי"ע אויך נישט געלאזט לערנען דף היומי. רבי מאיר שפירא זי"ע האט געהאט א ברודער וואס האט געוואוינט אין אמעריקע, און ער איז געקומען צום סאטמארער רבי זי"ע אז מ'זאל לערנען דף היומי, האט אים דער רבי געענטפערט, "וואס זאל איך טון, דף היומי איז אגודה, און אגודה איז ציונות, און ציונות איז אפיקורסות".

איר טוט געוויס אויף גאר אסאך גוטע זאכן, און איך וואונטש אייך הצלחה אין אלע ענינים, אבער איך בין פארווייטאגט איבער די נושא, און איך האף אז איר וועט מיר דאס קענען אויסקלארן.

ישר כח, הערשל

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת עקב, י"ח מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן
לכבוד הערשל נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

בנוגע וואס דו פרעגסט היטכן איך רעד צו אינגעלייט מען זאל לערנען יעדן טאג א בלאט גמרא, ווען אסאך צדיקים זענען ארויס אנטקעגן 'לימוד דף היומי'.

וויסן זאלסטו אז הגאון רבי מאיר שפירא זכרונו לברכה האט אריינגעברענגט דעם לימוד ביי כלל ישראל, נאכדעם וואס ער האט דאס באקומען א מתנה פון רבי'ן.

די ברסלב'ע חסידים האט מען שטענדיג גערודפ'ט און מבזה געווען, און ווען די גרעניצן פון פוילן זענען געווען פארמאכט איז נישט געווען קיין שום וועג צו קענען פארן קיין אומאן אויף ראש השנה, האט ער מסכים געווען אוועק צו געבן דעם בנין פון זיין ישיבה 'ישיבת חכמי לבלין' פאר אנשי שלומינו, אז מען זאל האבן א פלאץ וואו צו דאווענען צוזאמען במשך ראש השנה, בנוסף צו דעם האט ער אליינס אויך מיט געדאווענט מיט אנשי שלומינו. האבן אנשי שלומינו פונעם פריערדיגן דור – רבי יצחק ברייטער זכרונו לברכה ה' ינקום דמו, און רבי אהרן לייב ציגלמאן זכרונו לברכה ה' ינקום דמו געזאגט, אז דער רבי האט אים געגעבן דערפאר א מתנה, ער האט זוכה געווען אריין צו ברענגען דעם לימוד ביי כלל ישראל, ווייל פאר אנשי שלומינו איז געווען זייער א גרויסע זאך אז אזא גרויסער רב ווי רבי מאיר שפירא ז"ל זאל אוועק געבן זיין ישיבה פאר ברסלב'ע חסידים און אויך מיט דאווענען מיט זיי.

פרעג נישט וואס ער האט זיך איינגעקויפט מיט דעם; מען האט אים געטשעפעט און פארגעהאלטן 'היטכן ער נעמט אריין די ברסלב'ע וכו'', דערפאר האט אים דער רבי באצאלט.

נאכדעם איז געקומען די 'אגודת ישראל פארטיי', זיי האבן געזוכט ווי אזוי זיי קענען כאפן די וועלט מיט אלע גדולים וכו', האבן זיי פראקלאמירט דעם לימוד ביי זייער כנסיה הגדולה; דעריבער זענען די צדיקים פון יענעם דור געווען זייער אנטקעגן דעם לימוד און געזאגט אז מען זאל נישט לערנען מיט זייער וועג, נישט צוליב דעם וואס דער עצם לימוד איז א פראבלעם נאר כדי מען זאל זיי נישט געבן קיין חיזוק וכו', אבער היינט צו טאגס שטעלט זיך ארויס אז דאס האט גארנישט צו טון מיט 'אגודת ישראל'.

היינט צו טאגס ווען א בחור אדער א אינגערמאן לערנט יעדן טאג דעם דף גמרא, האט דאס נישט קיין שום שייכות מיט קיין שום פארטיי; דער גאנצער פארטיי איז שוין צעשפליטערט און צעטיילט אויף עקסטרע פארטייען, יעדער פון זיי זוכט נאר כבוד און געלט וכו', יעדער איינער זעט שוין איין היינט צוטאגס אז זייער גאנצע כוונה איז נאר געלט און כבוד וכו'.

ווען איינער לערנט היינט דעם לימוד האט דאס גארנישט מיט זיי; פארקערט, יעדע דף גמרא וואס א מענטש איז זוכה צו לערנען ברענגט ער אריין אין זיך דעם אייבערשטן. מיט יעדע דף גמרא וואס מיר לערנען איז מען מקרב די גאולה און מיר וועלן זוכה זיין אז עס וועט מקוים ווערן דעם פסוק (זכריה יג, ב): "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא נְאֻם ה' צְבָאוֹת, אֶכְרִית אֶת שְׁמוֹת הָעֲצָבִים מִן הָאָרֶץ, וְלֹא יִזְכְּרוּ עוֹד; וְגַם אֶת הַנְּבִיאִים נְאֻם ה' הַטְּמְאָה אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.
א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

וועלכע סארט ניגונים מעג מען זינגען, און וועלכע נישט?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע שיעורים און ניגונים וואס איך הער א גאנצן טאג. איך האב ברוך ה' געענדיגט יעצט די אכטע מאל ששה סדרי משנה.

אזוי ווי דער ראש ישיבה שליט"א זינגט אסאך ניגונים מיט די בחורים, און מיר ווייסן דאך אז מ'דארף זייער אכטונג געבן צו זינגען נאר ערליכע ניגונים, נישט ניגונים פון שלעכטע מקורות, האב איך געוואלט פרעגן וואס איז די גדר ביי דעם, וועלכע ניגונים מעג מען הערן און זינגען און וועלכע נישט.

יישר כח, יהושע

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת עקב, י"ח מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן
לכבוד יהושע נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר האבן ארויסגעגעבן אין ישיבה אסאך ניגונים פון אמונה און תשובה; על פי רוב האבן מיר גענומען אלטע ניגונים וכו' און ארויף געלייגט אויף דעם ווערטער פון אמונה און תשובה. ווער עס הערט די ניגונים שפירט א גרויסע התעוררות און ווערט אויפגעוועקט צוריק צו קומען צום אייבערשטן.

אז מען זינגט ניגונים וואס די ווערטער זענען הייליג, די ווערטער זענען פון אמונה און יראת שמים דאן איז דער ניגון א הייליגע ניגון, און אזוי אויך פארקערט; אז מען

נעמט א הייליגע ניגון און מען לייגט ארויף דערויף נישט שיינע ווערטער טאר מען נישט הערן דעם ניגון.

די וועלט זאגט אז חזנים זענען נאראנים (עיין ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א); זאגט מוהרא"ש ווייל די עולם הנגינה איז נעבן דעם עולם התשובה, און אז דו שטייסט שוין ביים טיר פון תשובה און דו גייסט נישט אריין - איז נישט דא קיין גרעסערע נארישקייט פון דעם; דעריבער איז א חזן א נאר, ווייל אז דו האסט א כח הנגינה פארוואס זאלסטו נישט נוצן דיין קול, דיין שטימע און דייע ניונים צו זינגען ניגונים פון אמונה און פון תשובה.

מיט א ניגון קען מען זיך זייער מחי' זיין, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן רעג):
 "טוב להאדם להרגיל את עצמו, שיוכל להחיות את עצמו עם איזה נגון, כי נגון הוא דבר גדול וגבוה מאד מאד, ויש לו כח גדול לעורר ולהמשיך את לב האדם להשם יתברך",
 מיט א ניגון קען מען זיך עפענען דאס הארץ צום אייבערשטן, דערפאר איז גוט צו זינגען ניגונים וואס זענען מעורר דעם מענטש צום אייבערשטן.

מען דארף זייער אכטונג געבן נישט צו הערן א רשע זינגען, ווייל ווען מען הערט א רשע זינגען שטערט דאס פאר עבודת השם, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א): "מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא", ווער עס הערט ניגונים פון א נישט ערליכער זינגער וועט אים אנקומען שווער צו דינען דעם אייבערשטן, "וכששומע ממנגן פשר ונהגון, אזי טוב לו", אבער אויב מען הערט ניגונים פון אן ערליכער איד וועט עס אים צוהעלפן צו עבודת השם; ר' נתן לייגט צו (ליקוטי הלכות אפטרופוס, הלכה א) אז נישט נאר א ניגון פון א רשע שאדט פאר עבודת השם, נאר אפילו סתם הערן דעם קול פון א רשע איז א גרויסע סכנה, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מג): "הדבורים של רשע שהוא בר דעת מולידים נאוף בהשומע", עיין שם.

דערפאר דארף מען אסאך בעטן דעם אייבערשטן מען זאל נישט נכשל ווערן מיט הערן ניגונים פון א רשע, וואס דאס קען אוועק נעמען דעם מענטש פונעם אייבערשטן, נאר מען זאל בלויז הערן ניגונים פון ערליכע אידן וואס זינגען נאר פון אמונה; זייערע ניגונים זענען נאר געמאכט אריין צו ברענגען הרהורי תשובה אין מענטשן, זיי ברענגען נענטער צום אייבערשטן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א): "נהתקון הוא שיוכל לשמע נגינה מפל אדם, הוא על ידי שילמד בלילה תורה שבבעל פה, הינו גמרא", אז מען לערנט גמרא העלפט דאס אז עס זאל נישט שאטן פארן מענטש די ניגונים; מוהרא"ש זאגט אז 'בלילה' מיינט מען צו זאגן ווען עס איז פינסטער פארן מענטש, עס גייט איבער שווערע ביטערע

נסיונות, דעמאלט זאל מען אנטלויפן צו די הייליגע תורה, וועט די תורה ראטעווען דעם מענטש עס זאל אים נישט שאטן די אלע ניגונים. דערפאר זאלסטו לערנען גמרא יעדן טאג פון דייך לעבן, אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט - זאג די ווערטער פון די גמרא, וועסטו ניצול ווערן פון אלעם שלעכטס.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו אויסהיילן די בת מלך וואס איר רפואה איז דוקא דורך ניגונים (ספורי מעשיות, מעשה יג).

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו האבן הצלחה אין אלע ענינים.

א כתיבה וחתימה טובה.

...

קען מען זינדיגן און זיך פארלאזן אויף אומאן? אויב קען מען תשובה טון, וועט דאך יעדער זינדיגן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך הער אסאך פון אייך איבער די גרויסקייט פון פארן ראש השנה קיין אומאן, און וויפיל מוהרא"ש זי"ע האט אויך גערעדט פון דעם, איך פארשטיי אבער נישט עטליכע זאכן איבער דעם.

א. האט מוהרא"ש טאקע געמיינט צו זאגן אז א מענטש קען זינדיגן, און ווייל ער פארט קיין אומאן וועט ער נישט געשטראפט ווערן אויף דעם?

ב. איז דען דא א מענטש - סיי ווער ס'זאל נאר זיין - וואס קען צוזאגן א גוטע יאר אדער אנדערע גוטע זאכן?

ג. זענען דען נישטא קיין מענטשן וואס זענען געווען ראש השנה אין אומאן, און זיי האבן יא געהאט צרות יענע יאר?

ד. אויך זאגט איר אסאך אז ס'איז נישטא אזא זאך אז א איד זאל נישט קענען תשובה טון, ווי אזוי שטימט דאס מיט דעם וואס חז"ל זאגן "כל האומר אחטא ואשוב אין מספיקין בידו לעשות תשובה", אז איינער וואס זינדיגט און זאגט אז ער וועט שוין נאכדעם תשובה טון, קען ער נישט תשובה טון, זעט מען דאך אז ס'העלפט נישט קיין תשובה פאר אזא מענטש?

ה. ווען מ'זאגט אז יעדער קען תשובה טון, קען דאס דאך מאכן אז מענטשן - און ספעציעל בחורים - זאלן מיינען אז זיי קענען זינדיגן און זיי וועלן שוין שפעטער תשובה טון, אפשר טאקע וועגן דעם האבן חז"ל אונז געזאגט אז אויף אזא פאל העלפט נישט קיין תשובה?

א גרויסן יישר כת.

תשובה :

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת עקב, י"ח מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך וועל דיר ענטפערן על ראשון ראשון, ועל אחרון אחרון.

א - וואס האט פארן קיין אומאן מיט גיין זינדיגן? ! די מענטשן וואס קומען ראש השנה קיין אומאן פארן אהין זוכן א וועג ווי אזוי צו מתקן זיין וואס זיי האבן פוגם געווען.

דער הייליגער רבי האט צוגעזאגט מיט א שטארקע הבטחה (חיי מוהר"ן, סימן רכה) אז ווער עס וועט קומען צו זיין ציון און זאגן דעם תיקון הכללי, די צען קאפיטלעך תהילים (קאפיטל - ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ו, ק"ג) און געבן א פרוטה לצדקה פאר זיין זכות, אפילו ער האט געטון די הארבסטע עבירות, "וועל איך מיך לייגן אויף די לענג און אויף די ברייט אים א טובה צו טון, ביי די פיאות וועל איך אים ארויס נעמען פון שאול תחתיות".

עס זעט מיר אויס פון דיין שאלה אז דו ווייסט נישט וואס אומאן איז. ווער עס איז נאך נישט געווען אין אומאן ראש השנה, דער קען זיך נישט פארשטעלן וואס עס טוט זיך אפ ביים רבי'ס ציון; דער ציון ווירבלט ווי א בינען נעסט, פיר און צוואנציג שעה איז דער ציון באלאגערט מיט טויזנטער אידן וואס וויינען און שרייען צום אייבערשטן.

די אנלויף ביים ציון הייבט זיך אן ערב ראש השנה, דעמאלט קומען אלע צום ציון וואו מען וויינט צום אייבערשטן ער זאל אונז אנשרייבן א גוט יאר און מיר זאלן שוין ארויס גיין פון אונזער גלות; טייכן טרערן ווערן פארגאסן ביים ציון שוין ערב ראש השנה, ממש אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שה): "אנדערע צדיקים וואלטן זיך געוואונטשן צו האבן אזא ראש השנה, ווי ביי מיר ערב ראש השנה"; יעדער איינער איז זיך מתוודה פארן אייבערשטן און מען נעמט זיך פאר צו זיין גוט דעם נייעם יאר. די געדענג ביים ציון איז ממשיך ביתר שאת וביתר עוז במשך ראש השנה, רונדע דעם זייגער שטייען אידן און וויינען זיך אויס ביים ציון, מען זאגט די תיקון הכללי מיטן האפענונג אז מען וועט אלעס פאררעכטן; דעריבער פארשטיי איך נישט וואס דו שרייבסט מיר מיט אזא ברייטע שפראך כאילו מען פארט אויף אומאן פאר א צווייטע סיבה.

ב - דייך צווייטע שאלה איז שוין אביסל איבערגעטריבן, עס הערט זיך ווי דו האסט נישט באקומען קיין חינוך אויף אמונת צדיקים און עס איז אביסל חוצפה'דיג; אוודאי איז דא אזא זאך אז מען זאל צוזאגן פאר א מענטש א גוט יאר, די הייליגע חכמים זאגן (מועד קטן ט:ז) : אויפן פסוק (שמואל ב כג, ג): "אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, לִי דָבָר צוֹר יִשְׂרָאֵל, מוֹשֵׁל בְּאֲדָם, צָדִיק מוֹשֵׁל יְרֵאת אֱלֹקִים", מאי קאמר? אָמַר רַבִּי אֶבְהוֹ, הָכִי קָאָמַר: אָמַר אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: לִי דָבָר צוֹר יִשְׂרָאֵל, אָנִי מוֹשֵׁל בְּאֲדָם, מִי מוֹשֵׁל בִּי - צָדִיק, שְׁאֲנִי גוֹזֵר גְּזֵרָה וּמִבְּטָלָהּ", דער איבערשטער מאכט גזירות און דער צדיק איז עס מבטל; א צדיק האט א כח אראפצונעמען גזירות פון מענטשן, און בענטשן אלעמען מיט אלעס גוטס.

ג - אויף דייך דריטע שאלה וויל איך דיר ענטפערן מיט א פראגע: "וואס טוסטו ווען דו שפירסט זיך נישט גוט? דו גייסט צום דאקטער; פארוואס גייסטו צום דאקטער? מען זעט דאך אמאל אז דער דאקטער היילט נישט אויס?! " אזוי אויך ווען עס ווארט פאר איינעם א שווערע משפט, "פארוואס זאל ער נעמען פאר גרויס געלט אן אדוואקאט וואס זאל אים פארטיידיגן, מען זעט דאך אסאך מאל אז אפילו מיט א לוייער קומט מען אן אין תפיסה?" דאס איז ביי א דאקטער און א לוייער וואס קענען טאקע נישט העלפן, דאך פראבירט א מענטש צו טון אלעס אויף דער וועלט זיך צו קענען ראטעווען, כל שכן ווען עס ווארט אויף אונז אלע א גרויסן משפט, וואס: "וְכָל בְּאֵי עוֹלָם יַעֲבִרוּן לְפָנָיִךְ כְּבָנֵי מְרוֹן, כְּבָקָרֵת רוּעָה עֶדְרוֹ, מַעֲבִיר צֶאֱנוּ תַּחַת שְׁבָטוֹ, בֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפֹּר וְתִמְנֶנָּה וְתִפְקֹד נֶפֶשׁ כָּל חַי, וְתִחַתָּךְ קֶצֶבָה לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ, וְתִתְּכַתְּבַת אֶת גְּזֵר דִּינֵם" - דארף דאך א מענטש טון אלעס אויף דער וועלט צו באקומען א גוטער לוייער וואס וועט אים פארטיידיגן און העלפן ניצול ווערן פון די שלעכטע גזירות.

ראש השנה גייט מען אונז אלע משפטן: "מִי יִחַיָּהּ, וּמִי יָמוּת, מִי בָאֵשׁ, וּמִי בַּמַּיִם"; אלע טראגעדיעס וואס מען הערט במשך דעם יאר השם ישמרינו - ווערט אנגעשריבן ראש השנה. יעדן טאג ווערן אוועקגעריסן יונגע מענטשן - מענער און פרויען; יונגע קינדער בלייבן נעבעך אן עלטערן ה' ירחם; אלע שפיטעלער זענען לא עלינו פול מיט אידישע קינדער; יעצט לאמיר דיר פרעגן, אז עס איז פארהאן א צדיק וואס האט צוגעזאגט אז ראש השנה קען ער יעדן איינעם העלפן און ער קען אונז אלע מתקן זיין; אזוי ווי ר' נתן שרייבט - וואס דער רבי האט אים געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תז): "אָמַר, שְׂיִכּוּלִין אֲז אֲנָשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שְׁבָכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר שְׂיִחַיָּהּ לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אִפֶּן, אִף עַל פִּי בֵּן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֲפִילוֹ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אִף עַל פִּי שְׁבָכָל הַשָּׁנָה אֲפִילוֹ הוּא בְּעֶצְמוֹ זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְנָם, אֲבָל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה גַם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שְׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְקוּנִים מֵה שְׁבָכָל הַשָּׁנָה

גַּם הוּא אֵינּוּ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת", אפילו מענטשן וואס דער רבי קען א גאנץ יאר נישט העלפן, אבער ראש השנה קען ער יעדן איינעם פאררעכטן - נו וואס איז בכלל די פראגע? מען הייבט זיך אויף און מען פארט צום רבי'ן.

ד - עס איז נישט דא קיין עבירה וואס מען זאל נישט קענען תשובה טון דערויף. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנחומא נח, ח): "אִין מִפְּהָ כְּעוֹלָם שְׂאִין לָהּ רְפוּאָה", עס איז נישט דא קיין מכה וואס עס זאל נישט זיין אויף דעם א רפואה, "רְפוּאָתוֹ שֶׁל יִצְרָחֵרֶע - תְּשׁוּבָה", דער רפואה אויפן יצר הרע איז תשובה; נאך זאגן חז"ל (תנחומא הישן וירא, סימן טז): "שָׂאֵם בְּיַד אָדָם כְּמָה עֲוֹנוֹת וְהוּא שָׁב לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא מַעְלָה עָלָיו כְּאִילוֹ לֹא חָטָא", אז א מענטש האט אסאך געזינדיגט און ער טוט תשובה, רעכענט אים דער אייבערשטער כאילו ער האט נישט געזינדיגט; אויף אלעמען קען מען תשובה טון, איי דאס וואס חז"ל זאגן (יומא פה א): "הָאוֹמֵר, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אֶחָטָא וְאֶשׁוּב, אִין מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה"? דאס מיינט נישט צו זאגן אז מען קען נישט תשובה טון, נאר "אִין מִסְפִּיקִין" איז טייטש אז עס וועט אים זיין שווערער תשובה צו טון, ווייל ער איז שוין צוגעוואוינט צו זינדיגן און עס זעט אים אויס ווי א היתר, ער מיינט עס איז א שפיל; אבער אז א מענטש איז מחליט: 'עד כאן! פון יעצט וועל איך זיין אן ערליכער איד, איך לאז אפ אלע מיינע שלעכטע מעשים', ווערט זיכער אנגענומען זיין תשובה.

ה - ווען מען ווייזט פארן מענטש דאס רחמנות וואס דער אייבערשטער האט אויף אונז, ווי דער אייבערשטער שטייט און ווארט מיר זאלן תשובה טון און זיך צוריק קערן צו אים, דאס מאכט מען זאל אנהייבן פונדאסניי און דאס געבט א חשק פארן מענטש זיך צו שטארקן אויף זיינע נסיונות. דער סיבה פארוואס מענטשן פאלן אראפ אין עבירות איז נישט ווייל זיי טראכטן: 'מיר וועלן שוין תשובה טון', נאר ווייל זיי טראכטן: 'מיר זענען שוין סיי ווי פארפאלן, מיר גייען שוין סיי ווי אין גיהנום' - דאס איז דער סיבה פארוואס מען טוט עבירות. הלוואי זאלן מענטשן געדענקען און טראכטן שטענדיג אז מען קען תשובה טון, דאן וואלט קיינער נישט געגאנגען טון עבירות, מען וואלט נאר עוסק געווען אין תשובה.

היוצא מדברינו: ווער עס וויל רחמנות האבן אויף זיין נפש, רוח און נשמה, ער וויל פאררעכטן זיינע מעשים - זאל קומען קיין אומאן צום הייליגן רבינ'ס ציון כאטשיג איין מאל אין לעבן; עס איז נאך נישט געווען א צדיק זייט די וועלט שטייט וואס זאל מבטיח זיין מיט אזא שטארקע הבטחה צו מתקן זיין יעדן איינעם - אזוי ווי דער הייליגער רבי. פארשטייט זיך אז דער ס"מ טוט זיינס, ער מאכט ליצנות פון רבי'ן, ער מאכט ליצנות פון אומאן און פון תיקון הכללי וכו' וכו'; אבער א מענטש מיט אביסל

שכל מאכט זיך א פשוט'ער חשבון: 'עס איז דא א רבי אויף דער וועלט וואס האט צוגעזאגט אז ער וועט א טובה טון פאר דעם וואס וועט קומען צו זיין ציון; עס קומט א נייע יאר, איך דארף ישועות, רפואות, פרנסה, נחת וכו', וכו', איך קוק נישט אויף קיינעם, איך אנטלויף צום הייליגן רבי'ן'.

אז דו וועסט האבן אמונת חכמים וועסטו האבן א גוט לעבן.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

מייך נאנטער חבר טשעפעט מיר, זאל איך אים אפלאזן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א ריזיגן יישר כח פאר אלע דרשות און חיזוק. איך האב געוואלט פרעגן אזוי, איך האב א נאנטער חבר מיט וועמען ס'איז מיר זייער געשמאק צו רעדן און פארברענגען, כאטש דער ראש ישיבה שליט"א זאגט טאקע אז ס'איז נישטא אזא זאך ווי אן אמת'ער חבר, אויסער די ווייב און קינדער, פונדעסטוועגן מייך איך אז מיר האבן יא א שטארקע קשר. מייך שאלה איז נאר אז צומאל קען ער מיר ממש באליידיגן און ער טשעפעט מיר זייער שטארק, ער קען זיך נישט האלטן דאס מאל, זאל איך ווייטער בלייבן זיין חבר, און טון דאס וואס דער ראש ישיבה שליט"א לערנט אויס ביי שלום בית צו שלינגען און נישט ענטפערן, אבער זאל איך ענדיגן די חברותא'שאפט מיט אים?

א גרויסן יישר כח, מענדל

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת עקב, י"ט מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מענדל נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דייך בריוו.

א מענטש דארף האבן א חבר, ווייל אליינס איז זייער שווער זיך צו דערהאלטן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תענית כג.): "או תְּכַרְוֶתָּא אוּ מִיתוּתָּא", אויב מען האט נישט א גוטע חבר איז מען ווי א טויטער מענטש; נאך זאגן אונז די הייליגע חכמים זכרונם לברכה (אבות ב, ט): "אִיזוּהִי יְדָךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁיְדַבֵּק בָּהּ הָאָדָם?" וואס איז די ריכטיגע וועג ווי אזוי א מענטש זאל זיך פירן, "רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר, תְּחַבֵּר טוֹב", רבי יהושע זאגט ער זאל זיך נעמען א גוטער חבר, ווייל אז מען האט א גוטע חבר קען מען זיך מחזק זיין איינער דעם צווייטן.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לז) דורך א חבר קען א מענטש איבער חזר'ן אלע תורות פונעם צדיק, אזוי אויך קען מען זיך לערנען פון א חבר מער וויפיל מען לערנט פונעם רבי'ן, אזוי ווי רבי חנינא האט געזאגט (תענית ז): "הַרְבֵּה לְמַדְתִּי מִרְבוֹתַי, וּמִחֲבָרַי יוֹתֵר מִרְבוֹתַי", איך האב געלערנט אסאך תורה פון מיינע רבי'ס, אבער פון מיינע חברים האב איך געלערנט נאך מער ווי פון מיינע רבי'ס.

א חבר איז נאר דער וואס איז מחזק צו עבודת השם; מיר געפונען ביי דוד המלך ווי עס ווערט אויסגערעכנט אין תנ"ך אלע יועצים ביי דוד המלך אין פאלאץ, צווישן אנדערע טרעפט מען (דברי הימים א כז, לג): "וְחֹשֵׁי הָאֲרָפֵי, רֵעַ הַמֶּלֶךְ", חושי הארכי דער חבר פון דוד המלך, פארוואס באקומט ער דעם טיטל "רֵעַ הַמֶּלֶךְ"? זאגט רש"י (שם) ווייל ווען דוד המלך איז אריבער די מעשה פון בת שבע, האט דוד המלך געפרעגט חושי הארכי אויב ער זאל תשובה טון, צי דער אייבערשטער וועט אננעמען זיין תשובה, האט אים חושי הארכי געווען ער זאל תשובה טון, דעריבער ווערט ער אנגערופן "רֵעַ הַמֶּלֶךְ", דוד המלך'ס חבר; ווייל נאר דאס איז א חבר, דער וואס איז מחזק מען זאל תשובה טון.

מוהרא"ש פלעגט מיט אונז שטענדיג חזר'ן אז א מענטש האט נישט קיינעם בזה העולם, ווייל יעדער איינער מיינט נאר זיך אליינס, און ווען א מענטש פאלט אריין אין א צרה וועלן זיי דיר נישט העלפן; ענדערש פארברענג מיט דיין ווייב און קינדער, ווייל דאס וועט איבער בלייבן פון דיר. דו אליינס שרייבסט דעם ענטפער אין דיין שאלה! לייך איבער דיין פראגע וועסטו זען וואס דו האסט צו טון; אז ער טשעפעט און באליידיגט דיר – איז ער דיין חבר? זוך דיר מענטשן וואס טשעפען נישט און האבן נישט קיין לויזע מויל וכו'.

מוהרא"ש זכרוננו לברכה זאגט: "א אינגערמאן האט נאר איין חבר – זיין ווייב"; סתם פארברענען נעכט מיט אינגעלייט וואס אנטלויפן פון שטוב, אנטלויפן פון זייער לעבן – דאס זענען נישט קיין חברים, זיי זענען אינו מן הישוב, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין מ:): "כָּל שֶׁאֵין בְּיָדוֹ מְקָרָא, מְשֻׁנָּה, וְדָרָךְ אֲרָץ, אֵינוֹ מִן הַיִּשׁוּב"; סתם זיצן און שמועסן מיט אינגעלייט וואס עס קומט נישט ארויס פון די שמועסן קיין חיזוק צו לערנען חומש רש"י יעדן טאג, אדער משניות, אדער בענין פרנסה – עפעס תכלית, איז דאס אינו מן הישוב.

א חבר איז איינער וואס ווען איך גיי אריבער א צרה, איך גיי אריבער בזיונות – שטארקט ער מיר און ער איז מיר מחזק; ווען קיינער וויל נישט קוקן אויף מיר וכו' וכו', דעמאלט קען מען זען וואס הייסט א חבר.

אז מענטש וועט גוט קוקן אויף זיך, וועט ער זען, אז יעדע שטיק צייט מיינט ער אז ער האט אנדערע בעסטע חברים און פלוצלינג טוישט זיך עס, אלע זיינע חברים זענען פלוצלינג פארשוואונדן געווארן...

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דינע וועגן.
א כתיבה וחתמה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

ווי אזוי קען איך איבערצייגן מיין ווייב זי זאל מיר לאזן פארן קיין אומאן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

מיין ווייב לאזט מיר נישט פארן קיין אומאן אויף ראש השנה בשום אופן, איך האב איר שוין אלעס מסביר געווען און גארנישט העלפן, אפשר האט איר אן עצה פאר מיר ווי אזוי איך קען איר איבערצייגן זי זאל מיר לאזן פארן?

ישר כח, יושע

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת עקב, י"ט מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן
לכבוד יושע נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אויב דו ווילסט באמת פארן קיין אומאן אויף ראש השנה ווענדט זיך עס נאר אין דיר, עס האט גארנישט צו טון מיט דיין ווייב; אז דו וועסט זיך אויפפירן א גאנץ יאר אזוי ווי עס דארף צו זיין, דו וועסט זיין אין שטוב א גאנץ יאר און ארויסהעלפן דיין ווייב זיך צו פארען מיט די קינדער, די וועסט רעדן שייין צו איר אזוי ווי אן ערליכער איד רעדט צו זיין ווייב, דאן וועט זי דיר נישט שטערן פון פארן צום רבי'ן, אדרבה זי וועט דיר מחזק זיין דו זאלסט פארן קיין אומאן זיך אויסבעטן א גוט יאר.

די וועלט זאגט: "פארוואס בלאזט דער שופר אזוי גוט ראש השנה? ווייל עס ליגט א גאנץ יאר אין ארון הקודש" - דאס זעלבע זאגט מוהרא"ש: - "אז מען וויל פארן קיין אומאן אויף ראש השנה ווענדט זיך עס ווי אזוי מען פירט זיך אויף א גאנץ יאר; אז דיין ווייב וועט זען אויף דיר א גאנץ יאר אז דו פירסט זיך אויף ווי א ברסלב'ער חסיד, דו

לערנסט דיינע שיעורים כסדרן יעדן טאג און דו לעבסט מיטן אייבערשטן, דאן וועט זי דיר נישט מעכב זיין פון פארן קיין אומאן".

א ווייב קען מען נישט אפנארן, די ווייב איז די איינציגסטער מענטש וואס קען גאר גוט איר מאן; עס קומט נישט אריין דא: 'מסביר זיין וואס אומאן איז וכו'', דיינע מעשים פון א גאנץ יאר איז מער ווי טויזנט דרשות און הסברים וואס אומאן איז.

ביים רבי'ן איז געווען א יסוד היסודות שלום בית (עיינ שיחות הר"ן, סימן רסג-רסד); מען האט נישט געקענט קומען צום רבי'ן אויב מען איז זיך נישט אויסגעקומען מיט די ווייב. ביים רבי'ן איז געווען דער עיקר קדושת הברית - מען זאל האבן א ריינעם מח; אויב האט מען שלום בית, מען לעבט מיט ליבשאפט וכו' דעמאלט האט דער מענטש ריינע מחשבות און ער קען דינען דעם אייבערשטן אזוי ווי עס דארף צו זיין, אבער אז מען קריגט זיך מיט די ווייב, איז מען נישט אפגעהיטן, דאן קען מען נישט זיין קיין ערליכער איד.

תלמידי היכל הקודש וואס פאלגן דעם רבי'ן, ביי זיי קומט די ווייב פאר חברים, די ווייב פארמאגט א חשיבות אין זייערע אויגן, דערפאר האבן זיי נישט קיין אפהאלט פון זייערע ווייבער צו פארן קיין אומאן, אדרבה זיי האבן חיזוק פון שטוב צו פארן צום רבי'ן; אפילו די גאנצע משפחה נעמט זיך אויף זיי, מען מאכט חזק און מען רודפ'ט וכו', וועט די ווייב שטיין מיט איר מאן און אים מחזק זיין.

אויב מען פאלגט נישט דעם רבי'ן א גאנץ יאר וועט די ווייב נישט לאזן פארן קיין אומאן, ווייל כאן מצא בעל חוב לגבות את חובו, אבער נישט ווייל אומאן באדערט איר. עס באדערט איר דעם מאן'ס התנהגות פון א גאנץ יאר, ממילא יעצט ווען עס קומט צו די נושא פון פארן קיין אומאן שפירט זי אז מען וועט איר פארשטיין, 'היתכן, מען פארט אוועק פון שטוב יום טוב וכו'?' דא שפירט זי אז יעדער וועט איר פארשטיין, אירע חבר'טעס, משפחה וכו', ווייל ליידער בעוונותינו הרבים איז דער הייליגער רבי זייער פארשעמט.

מען זעט אן אינטערסאנטע זאך, יעדער איינער פארט צו זיין רבי אויף ראש השנה, ביי אלע חסידות'ן פארט מען אוועק אויף ראש השנה און קיינער זאגט נישט גארנישט, אבער ווען עס קומט צו פארן קיין אומאן דריידט זיך איבער די וועלט, הימל און ערד: "היתכן מען לאזט איבער די ווייב און מען פארט אויף אומאן!"

אז דו וועסט פאלגן דעם רבי'ן א גאנץ יאר זאג איך דיר צו אז נישט נאר זי וועט דיר נישט מעכב זיין פון פארן, נאר זי וועט דיר גאר מחזק זיין דו זאלסט פארן צום רבי'ן, זי וועט דיר קריפן א טיקעט און דיר מחזק זיין דו זאלסט פאלגן דעם רבי'ן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.
א כתיבה וחתומה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

וועט "מסכת תענית" אויך העלפן פאר פרנסה?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם וויל איך זיך באדאנקען פאר די געוואלדיגע שיעורים וואס איך הער שוין אויס פאר די לעצטע יאר צייט, דאס העלפט מיר ממש אויף טריט און שריט אין לעבן.

איך בין ב"ה חתונה געהאט, איך האב איין קינד ב"ה, אבער איך מוטשע זיך געפערליך מיט פרנסה. איך וויל וויסן אויב די סגולה וואס מוהרא"ש זי"ע האט געגעבן פאר די בחורים פאר א שידוך, צו זאגן מסכת תענית פערציג מאל פון חמשה עשר באב ביז ראש השנה, צי דאס העלפט אויך פאר פרנסה.

א גרויסן יישר כח, יהודה

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת עקב, י"ט מנחם-אב, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד יהודה נרו יאיר.

איך האב ערהאלטן דייך בריוו.

וויסן זאלסטו אז פרנסה קומט נאר פונעם אייבערשטן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תענית ב.) אז די שליסל פון פרנסה איז נאר אין די הענט פונעם אייבערשטן; קיינער קען נישט צו נעמען פון א מענטש זיין פרנסה און קיינער קען נישט געבן פרנסה - נאר דער אייבערשטער אליינס וואס ער איז דער זון ומפרנס לכל.

אז דו מוטשעסט זיך מיט פרנסה זאלסטו זיך אויסוויינען צום אייבערשטן ער זאל רחמנות האבן אויף דיר און דיר העלפן זאלסט קענען מפרנס זיין דייך ווייב און קינדער. מוהרא"ש האט דערציילט, אין ירושלים איז געווען א באוואוסטער מגיד רבי בנציון יאדלער זכרונם לברכה וואס ער פלעגט ארום גיין אין שול'ן האלטן דרשות; איינמאל איז צו אים געקומען א איד און אנגעהויבן וויינען: "איך האב נישט קיין פרנסה, מיינע קינדער גייען אויס פאר הונגער, זיי וויינען פאר ברויט וכו' וכו'", זאגט אים ר' בנציון ז"ל: "וואס ווילסטו פון מיר? דו האסט דאך אַ רייכער טאטע, פֿעט אים ער זאל דיר העלפן און רחמנות האבן אויף דיר", דער איד קוקט אן דעם ר' בנציון מיט

וואונדער און זאגט: "מיין טאטע וואס וואוינט אין צפת? וואס קען ער מיר שוין העלפן? ער האט קוים פאר זיך צו לעבן?" און ער הייבט אן וויינען: "פארוואס מאכט איר חוזק פון מיר?! זאגט אים ר' בנציון: איך מיינ נישט דייך טאטע פון צפת, איך מיינ דייך טאטע אין הימל - דער גרויסער באשעפער - ער קען דיר העלפן! בעט אים ער זאל רחמנות האבן אויף דיר".

דאס זעלבע זאג איך דיר: "דו האָסט דאָך אַ רייכער טאָטע, בַּעַט אַיִם עַר זאַל דיר הֶעֱלֵפֶן און רַחֲמָנוּת הָאָפֶן אויף דיר"; פרנסה האט נישט צו טון צי מען איז געלונגען אדער אויב מען האט א גוטן קאפ; פרנסה קומט פונעם אייבערשטן.

דער הייליגער רבי האט דערציילט א מעשה, אמאל זענען געווען צוויי גרויסע עשירים וואס זענען געווען שכנים הויז צו הויז, איינער איז געווען א גרויסער קמצן - א קארגער מענטש, און דער צווייטער איז געווען גאר א גרויסער בעל צדקה; איינמאל איז געקומען אן ארימאן אין געבעטן צדקה פון דעם קמצן, האט דער קמצן אים געזאגט אזוי: "איך האב דא ביי מיר אין גארטן אסאך ביימער וואס מען דארף זיי צעשניידן, אז דו וועסט מיר צעשניידן די אלע גרויסע ביימער אויף קליינע שטיקלעך האלץ וועל איך דיר געבן עסן", אומר ועושה, דער ארימאן האט גענומען א האק און זיך גענומען צו די שווערע ארבעט, ער האט צעהאקט אלע ביימער און זיי פארוואנדלט אין שפענדלעך, ווען ער האט געענדיגט איז ער געקומען צום בעל הבית בעטן עסן, זאגט אים דער קמצן: "קום מיט מיר", און ער פירט אים צום שכן'ס הויז - די הויז פונעם צווייטן עושר - און זאגט אים: "קלאפ אריין ביי דעם טיר, דא וועסטו אלעס באקומען; עסן, געלט וכו'", דער ארימאן האט געמיינט אז דאס איז איין זאך, איין בעל הבית; ער קלאפט אריין און תיכף ומיד האט מען אים אויף גענומען מיט א מורא'דיגע שמחה, מען האט אים געגעבן צו עסן מכל טוב וטוב, אינמיטן עסן האט זיך דער ארימאן אנגערופן: "איך האב זייער שווער געהארעוועט פאר די עסן", פּרעגט מען אים: "וואס הייסט?" ענטפערט ער: "איך האב געהאקט האלץ א גאנצן טאג ביז איך האב באקומען דאס עסן, דאס איז מיר בכלל נישט אנגעקומען גרינג", האט מען אים געזאגט: "איר האט געאַרבעט אומזיסט און געגעסן אומזיסט", מען האט אים ערקלערט וואס דא איז פארגעקומען, אז דאס זענען צוויי מענטשן און אויב וואלט ער קודם אנגעקומען אהער וואלט ער בכלל נישט געדארפט ארבעטן, ווייל דא געבט מען פאר יעדן איינעם עסן בחינם.

מוהרא"ש זאגט, וואס האט אונז דער רבי געוואלט לערנען מיטן דערציילן די מעשה? אז מען האט אים געזאגט: "איר האט געאַרבעט אומזיסט און געגעסן אומזיסט", דאס מיינט מען צו זאגן דו האסט גארבעט פאר דייע עבירות; אז א מענטש

האט געזינדיגט דארף ער ארבעטן ביטער שווער און מיט דעם קומט ער אפ זיינע עבירות, אבער פרנסה געבט דער אייבערשטער פאר יעדן איינעם בחינם.

די מעשה דארף אונז זייער שטארקן אז אלעס קומט פונעם אייבערשטן, דעריבער אז דו גייסט יעצט אריבער שווערע צייטן מיט דיין פרנסה וכו', זאלסטו נאר טראכטן פונעם אייבערשטן, און נאר רעדן און בעטן פונעם אייבערשטן, וועסטו געהאלפן ווערן.

אז דו ווילסט האבן פרנסה בריווח זאלסטו זאגן יעדן טאג - גלייך נאך שחרית - די צען קאפיטלעך תהילים, דעם "תיקון הכללי", ווייל דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט) אז זאגן דעם "תיקון הכללי" איז א סגולה אויף פרנסה; נעם די סגולה פון הייליגן רבי'ן און זאג דעם "תיקון הכללי", וועסטו זוכה זיין צו האבן ישועות, רפואות און פרנסה בריווח.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסטו האבן פרנסה בשפע.

א כתיבה וחתימה טובה און א גוט געבענטשט יאר.

...

